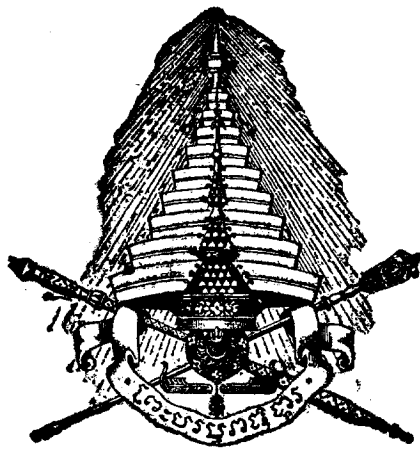

ข้า ราชการเล่า ทูลของ ขุดี พระบาท	หน้า ๕๙๑
ข้า ราชการ กราบถวาย มังคมดา	หน้า ๕๙๑
ข้า ราช ใน กรุง	หน้า ๕๙๑
ข้า ราช ทาน เพลิง ศพ	หน้า ๕๙๑
รายงาน น้ำฝน น้ำท่า ราคาเข้าเปลือก, เข้าสาร,	
ถั่ว, งา, ตามหัวเมือง จำนวน ศก ๑๒๑	หน้า ๕๙๑

พระราชบัญญัติ รักษาคลอง ศก ๑๒๑

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า การเพาะปลูกที่ดี การค้าขายไปมาก็ดี ใน พระราชอาณาเขตนี้ ทางน้ำถ้าคลองเป็นสำคัญ แต่ในเวลานี้ คลองก็มีอยู่แล้วเป็นอันมาก แต่ชำรุดขึ้นเสีย โดยมาก เหตุเพราะยังมิได้จัดการรักษาให้พอเพียง ทรง พระราชดำริห์จะบำรุงและรักษาคลองเก่าที่มีอยู่แล้ว แต่ที่จะขุดขึ้นใหม่ให้เรียบร้อยถาวร เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่สดวกแก่ธุระของราษฎรยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระราชบัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ รักษาคลอง รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑

มาตรา ๒ เมื่อจะใช้พระราชบัญญัตินี้สำหรับคลองใดเมื่อใด จะได้ ออกประกาศ ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ

มาตรา ๓ เมื่อได้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ในคลองใดแล้ว ให้ยกเลิก พระราชกำหนดกฎหมายเดิม ที่ขัดกับ พระราชบัญญัตินี้เสีย มิให้ใช้ในคลองนั้นสืบไป

มาตรา ๔ ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจที่จะตั้งเจ้าพนักงาน สำหรับ รักษาคลองตาม พระราชบัญญัตินี้ได้

มาตรา ๕ ถ้าเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ เห็นว่าคลองใด สมควร จะมีถนน หาดวงริมคลอง เพื่อให้มหาชนสัญจรไปมา หรือเพื่อเป็นทางโยงเรือได้ โดยสดวก มั่งคั่งเท่าใด ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ มีอำนาจที่จะยกเว้น ที่ริมคลองนั้น แต่ฝั่งเดียวก็ได้ หรือทั้ง ๒ ฝั่งก็ได้ ไว้เป็น ถนน หาดวง ได้ตามเห็นสมควร จะกำหนด เนื้อที่ยื่นขึ้นไปเท่าใด ถ้าและที่ ที่ต้อง การ ตาม ความ ใน มาตรา นี้ เป็นที่มีเจ้าของ ถือกรรมสิทธิ์ โดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนแล้ว ก็ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจที่จะจัดซื้อ ที่นั้นได้ อย่างซื้อที่ทำการ หาดวง เช่น ที่ทำทางรถไฟเป็นต้น

มาตรา ๖ ถ้าหากว่าสามารถจะทำได้ อย่างอื่นแล้ว ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดเอา หายาก เยื่อ ฝุ่น ฝอย หรือสิ่งใด ไครก เททิ้ง ในคลอง แต่ห้ามมิให้เททิ้งสิ่ง ของ ดังกล่าว มาแล้ว ลงในทางน้ำถ้าๆ ซึ่งเลื้อนไหล มาลงคลองได้ ถ้าผู้ใดกระทำความผิดต่อ มาตรา นี้ ให้ปรับผู้นั้นไม่เกิน ๒๐ บาท ถ้าจำคุก ไม่เกิน เดือนหนึ่ง ถ้าทั้งปรับและจำ ทั้ง สอง สถาน

มาตรา ๘ การที่จะพาสัตว์พาหนะ คือ ช้าง, ม้า, โค, กระบือ, ข้ามคลองนั้น ให้ขึ้นลงได้ ที่ท่า ซึ่งกำหนดไว้ ให้เป็น ที่สำหรับข้ามสัตว์พาหนะ ห้ามมิให้ผู้หนึ่ง ผู้ใด พาสัตว์พาหนะขึ้น ลง ในคลอง นอกจากท่าข้ามเป็นอันขาด ถ้าผู้ใด กระทำผิดต่อมาตรานี้ ผู้นั้น มีโทษ ให้ปรับ ผู้นั้น รายตัว สัตว์พาหนะเป็นเงิน ไม่เกิน ตัวละ ๓๐ บาท

มาตรา ๙ ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใด ละเลยปล่อย ให้สัตว์พาหนะ มาทำแปลง ใน ถนน หลวง ให้ปรับ ผู้นั้น รายตัว สัตว์เป็นเงิน ไม่เกิน ตัวละ ๑ บาท

มาตรา ๙ ห้ามมิให้ผู้หนึ่ง ผู้ใด กระทำ ให้คลอง แล ผัง คลอง หรือ ถนน หลวง เสียไป ด้วย ประการใด ๆ ถ้าผู้ใด กระทำผิดต่อมาตรานี้ ให้ปรับผู้นั้น ไม่เกิน ๒๐ บาท ฤ็จำคุก ไม่เกิน เดือนหนึ่ง ฤ็ทั้งปรับ แล จำ ด้วย ทั้ง สอง สถาน แล ต้อง ทำ สิ่ง ซึ่ง เสียหาย ให้คืน ดี ด้วย อีก โสด ๑

มาตรา ๑๐ ถ้าคลองใด ได้จัด การ ซ่อมแซม แล รักษา ให้เป็น การ สดวก แก่การ ไปมา ของ มหาชน แล้ว ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ มีอำนาจ ที่จะตั้ง กฎ ข้อ บังคับ กำหนด พิกัด อัตรา เก็บค่า รักษา คลอง นั้น ๆ จากเรือแพที่ อาศัย ไร้ยไป มา ใน คลอง นั้น ได้ ตาม เห็น สมควร แล ให้มี อำนาจ ที่จะ เลิก หรือ จะ เปลี่ยน แปลง พิกัด อัตรา นั้น เมื่อใด อย่างใด ได้ ตาม ที่ เห็น สมควร

มาตรา ๑๑ ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ มีอำนาจ ที่จะตั้ง กฎ ข้อ บังคับ ในการ ที่จะทำ สะพาน ข้าม คลอง หรือ สะพาน ทำน้ำ

ใน คลอง แล กำหนด ขนาด แพ ที่ จะ ลง ใน คลอง แล กำหนด ให้ จอด เรือ แพ ใน ท่า คลอง เพื่ออย่า ให้ กีดขวาง แก่ การ ไป มา ของ มหาชน ได้

มาตรา ๑๒ ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ มีอำนาจ ที่จะตั้ง กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ รักษาการ ให้เป็น ไป ตาม พระราชบัญญัตินี้

บรรดา กฎ ข้อ บังคับ เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ ซึ่ง ได้รับ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ตั้ง ขึ้น ประกอบ กับ พระราชบัญญัตินี้ เมื่อ ได้ ประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ใช้ ได้ เหมือน เป็น ส่วน หนึ่ง แห่ง พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ เป็น เจ้าหน้า ที่ รักษา แล จัดการ ให้เป็น ไป ตาม พระราชบัญญัตินี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๕ ตุลาคมรัตนโกสินทรศก ๑๒๓๑ เป็นวันที่ ๑๒๓๑๐ ใน รัชกาล มัตยุมัน

ประกาศกระทรวงเกษตราธิการ

ด้วย อาแดง กลิ่น หม้าย - ยื่น เรื่อง รวบรวม คอ กระทรวง เกษตราธิการ ขอแบ่ง แยก โฉนด สำหรับ ที่ ส่วน ตำบล บางรัก แขวง กรุง เทพ ฯ ระบาย ชุน อินทร์ ชั่วง สารบาน ๓๕๒ สารบบ ๓๗๘๘๑ โฉนด ชื่อ อาแดง อยู่เป็น ส่วน คง เรียก รวม ๑ หนัก โดยกล่าว ว่า ที่ ส่วน รายนี้ ได้ รับ มรดก จาก อาแดง อยู่มารดา ซึ่งมี ชื่อ ใน โฉนด แล ได้ ปก ครอง มา บัดนี้ จะขอแบ่ง แยก ที่ ส่วน รายนี้ ให้ แก่ จัน คำ ส่วน หนึ่ง ให้ แก่ จัน เงิน ส่วน หนึ่ง ผู้ เป็น บุตร คอ ไป ความแจ้ง